

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.III.21.054/2017/4. szám

A tanács tagjai: Böszörményiné dr. Kovács Katalin a tanács elnöke

Salamonné dr. Piltz Judit előadó bíró

. Döme Attila bíró

A felperesek: I. rendű

II. rendű

A felperesek képviselője:

Ikanov Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. Ikanov Gábor ügyvéd)

Az alperes: alperes

Az alperes képviselője:

László Ügyvédi Iroda

(ügyintéző: dr. László György ügyvéd)

A per tárgya: kártérítés

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó felek:

felperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Ítéltábla Pf.I.20.794/2016/10.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Egri Törvényszék 2.P.20.274/2009/146.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Az I. rendű felperest 63.500 (hatvanháromezer-ötszáz) forint, a II. rendű felperest 25.400 (huszonötezer-négyszáz) forint felülvizsgálati eljárási költség 15 napon belüli megfizetésére kötelezi az alperes részére.

A le nem rótt 2.856.000 (kétmillió-nyolcszázötvenhatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] Az I. rendű felperes 2006. október 25-én személygépkocsi utasaként,

becsatolt biztonsági öv nélkül, súlyos, maradandó károsodással járó, közúti balesetet szenvedett. Jobb combcsontja azóta sem forrt össze, több műtéten esett át, lába 4 centimétert rövidült, állapota a baleset óta romlott.

- [2] A II. rendű felperes az I. rendű felperes élettársa.
- [3] A károkozó felelősségbiztosítója, az alperes 4.000.000 forintot megfizetett az I. rendű felperesnek nem vagyoni kártérítésként, illetve havi járadékot folyósít - egyebek mellett - közlekedési többletköltség címén 8.000 forint összegben.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

- [4] Az I. rendű felperes keresetében nem vagyoni kártérítés címén 25.000.000 forint, a II. rendű felperes 10.000.000 forint és járulécai megfizetésére kérte kötelezni az alperest. Az I. rendű felperes különböző jogcímenek - így egyebek mellett háztartási, ház körüli kisegítő, rehabilitáció és közlekedés többletköltsége címén - vagyoni kárigényeket is előterjesztett.
- [5] Az alperes ellenkérelmében a biztonsági öv használatának hiánya miatt hivatkozott az I. rendű felperes közrehatására, a nem vagyoni kárigényeket eltúlzottnak tekintette, a járadékigény egy részét elismerte, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte. A háztartási, ház körüli kisegítő költsége és a rehabilitációs többletköltség vonatkozásában hivatkozott az igények elévülésére.

Az első- és másodfokú ítélet

- [6] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest az I. rendű felperes részére - egyebek mellett - nem vagyoni kártérítés címén 8.000.000 forint, közlekedési többletköltség címén 42.000 forint és járulécai, valamint a jövőre nézve havi 10.000 forint, a II. rendű felperes részére 4.000.000 forint nem vagyoni kártérítés és késedelmi kamatai megfizetésére; a keresetet ezt meghaladóan, több jogcím, így a háztartási, ház körüli kisegítő költsége és a rehabilitációs többletköltség vonatkozásában elutasította.
- [7] Határozata indokolásában rögzítette, hogy a jogvitát a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 339. § (1) bekezdése és 345. § (1) bekezdése alapján bírálta el. A műszaki és az orvosszakértői vélemény alapján nem találta bizonyítottnak az I. rendű felperes közrehatását, ezért úgy ítélte meg, hogy az alperes teljes kártérítéssel tartozik.
- [8] A nem vagyoni kártérítés iránti igények elbírálásánál figyelembe vette az I. rendű felperes sérüléseit, baleset utáni állapotát, az ennek következtében a felpereseket ért negatív változásokat, a baleset előtti életvitelüket. A bizonyítékok mérlegelésével úgy ítélte meg, hogy a károkozás idején irányadó ár- és értékviszonyok figyelembevételével az I. rendű felperest ért nem vagyoni hátrányt

az alperes által térített 4.000.000 forinton túl további 8.000.000 forint, a II. rendű felperes nem vagyoni hátrányát pedig 4.000.000 forint ellensúlyozza.

- [9] A háztartási, ház körüli kisegítő költsége és a rehabilitáció többletköltsége vonatkozásában a kereset elutasítását azzal indokolta, hogy ezek az igények elévültek. Rögzítette: annak ellenére, hogy a kártérítés címén előterjesztett igények ugyanazon károkozó magatartás következményei, ugyanazon kötelemkeletkeztető tényből fakadnak, azonban mind keletkezési idejük, mind tartalmuk eltérő. Emiatt úgy ítélte meg, hogy az elévülést az egyes kártételek vonatkozásában külön-külön kell vizsgálni. Mindkét igénnyel kapcsolatban azt állapította meg, hogy azokat az I. rendű felperes a Ptk. 345. § (4) bekezdésében meghatározott hároméves elévülési határidőn túl terjesztette elő, tehát azok bírósági úton többé nem érvényesíthetőek.
- [10] A közlekedési többletköltség vonatkozásában a felperes 2014. május 1-jétől előterjesztett havi 40.000 forintos igényével kapcsolatban úgy ítélte meg, hogy az eltúlzott. Az I. rendű felperes előadása és az orvosszakértői vélemény értékelésével arra a következtetésre jutott, hogy a megtett távolságra, a gépkocsi fogyasztására, és a benzin átlagárára tekintettel a járadék havi összege 10.000 forintban fogadható el.
- [11] A felperesek fellebbezése és az alperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a fellebbezett részét részben megváltoztatta, és - egyebek mellett - az I. rendű felperesnek megítélt nem vagyoni kártérítés összegét 6.000.000 forintra, a II. rendű felperesnek járó nem vagyoni kártérítés összegét 2.000.000 forintra leszállította. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét - így annak háztartási, ház körüli kisegítő költségére, közlekedési költségre és rehabilitációs többletköltségre vonatkozó rendelkezéseit - helybenhagyta azzal, hogy a marasztalás összege után járó késedelmi kamat kezdő időpontját 2013. július 1-jében határozta meg.
- [12] A nem vagyoni kártérítésekkel kapcsolatban rögzítette, hogy fellebbezés hiányában nem érintette az I. rendű felperes javára 6.000.000 forint nem vagyoni kártérítésben marasztaló rendelkezést. Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság helytállóan vette számba a felpereseket ért nem vagyoni hátrányokat, ugyanakkor az azokat kompenzálendő összegeket eltúlzott mértékben határozta meg. Úgy ítélte meg, hogy a nem vagyoni kártérítés I. rendű felperes esetében meghatározott összege a nála meglévő maradványtünetekhez viszonyítva a korabeli ár- és értékviszonyokhoz képest kirívóan magas. A hátrányok ellentételezésére az I. rendű felperes esetében az alperes által térített 4.000.000 forinton túl további 6.000.000 forintot, míg a II. rendű felperes esetében 2.000.000 forintot és késedelmi kamatait tartotta alkalmasnak. Kiemelte azt is, hogy az elsőfokú bíróság az alperes peren kívüli részteljesítései

tekintetében is kötelezte az alperest késedelmi kamatfizetésre, méghozzá magasabb összegben, mint amennyi az I. rendű felperest megillette volna. Figyelemmel azonban arra, hogy a felperesek fellebbezése a megváltozott elszámolási rend folytán magasabb kamatösszeg megfizetésére irányult, ezt a rendelkezést az ítélet tábla a Pp. 253. § (3) bekezdése értelmében nem érintette, de az alperes csatlakozó fellebbezésére tekintettel a késedelmi kamatfizetés kezdő időpontját 2013. július 1-jében határozta meg.

- [13] A háztartási, ház körüli kisegítő és a rehabilitáció többletköltsége vonatkozásában egyetértett az elsőfokú bírósággal abban, hogy ezek a követelések elévültek. Utalt arra, hogy az egyes kártételekre alapított követelések elévülési ideje azok esedékességének bekövetkeztével megkezdődik, ezért azok az alperes elévülési kifogására tekintettel bírói úton nem voltak érvényesíthetőek, mivel nem csak a Ptk. 345. § (4) bekezdése szerinti három-, de az általános szabályok szerinti ötéves elévülési idő is eltelt.
- [14] A közlekedési többletköltség vonatkozásában a járadék felemelésére nem látott okot. Kifejtette, hogy bizonytalan, jövőbeni változások a járadékgigény meghatározásánál nem vehetők figyelembe. Úgy ítélte meg, hogy a havi 10.000 forint költségpótló járadék fedezetet nyújt az I. rendű felperes közlekedése miatt felmerült kiadásokra.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [15] A jogerős ítélet ellen a felperesek terjesztettek elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben - tartalmilag - annak hatályon kívül helyezését, és a nem vagyoni kártérítések, a háztartási, ház körüli kisegítő, rehabilitációs, valamint közlekedési többletköltség vonatkozásában keresetüknek helyt adó határozat hozatalát kérték.
- [16] Kérelmük indokaként előadták, hogy a jogerős ítélet sérti a Ptk. 355. §-át, 280. §-át, 327. §-át és 360. § (1) bekezdését.
- [17] A nem vagyoni kártérítésekkel kapcsolatban arra hivatkoztak, hogy az ítélet tábla nem megfelelően értékelte a felpereseket ért hátrányokat, illetve nem egyediesített. Sérelmezték, hogy a másodfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés mértékének meghatározásakor abba beleszámította a kamatokat is, amelyre álláspontjuk szerint nem volt lehetősége. Állították, hogy az ítélet tábla összegszerűség körében elfogadott álláspontja nem tükrözi azokat a hátrányokat, amelyekkel egész későbbi életük során szembesülniük kell. Részletesen kifejtették, hogy a baleset a felperesek életét mennyiben nehezítette meg.
- [18] A háztartási, ház körüli kisegítő és rehabilitáció többletköltsége címén igényelt járadék elévülésével kapcsolatban hivatkoztak a Ptk. 280. § (3) bekezdésére és a PK 52. számú állásfoglalásra, amely álláspontjuk szerint kizárólag a munkaképesség-csökkenés folytán beállt keresetkiesés tekintetében érvényesítendő jövedelempótló járadékra vonatkozik. Hivatkoztak arra is, hogy a felperesek kára

veszélyes üzemek találkozásából ered, amelyre az általános, ötéves elévülési idő vonatkozik. Továbbra is azzal érveltek, hogy a kártérítés tekintetében csak egységes elévülési idő alkalmazható, a jogcímenkénti elévülés nem merül fel.

- [19] A közlekedési többletköltség vonatkozásában azzal érveltek, hogy az I. rendű felperes esetében bizonyosan kell számolni a későbbi állapotromlással, amelyet a szakértő is igazolt. Hivatkoztak arra, hogy emiatt az I. rendű felperes többletköltségei is nőni fognak, továbbá arra, hogy az eljárás bíróságok nem vették figyelembe, hogy a közlekedéshez egy kísérő is szükséges, illetve hogy az I. rendű felperes nem csak az orvosi vizsgálatokra kénytelen gépkocsival járni, hanem egyéb okból is gépjármű használatára, és abban mások segítésére szorul.
- [20] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében - tartalmilag - a jogerős ítélet hatályában történő fenntartását kérte. A nem vagyoni kárigények vonatkozásában arra hivatkozott, hogy a másodfokú bíróság helyesen mérlegelte az egyedi körülményeket, és a kialakult gyakorlathoz igazodva állapította meg a kártérítés összegét. Az elévüléssel kapcsolatban helyesnek tartotta az eljárás bíróságok által elfoglalt álláspontot. A közlekedési többletköltség vonatkozásában azzal érvelt, hogy a felperes által felhozott indokok nem támasztják alá a járadék felemelése iránti igényt.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [21] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.
- [22] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a Pp. 275. § (3), illetve (4) bekezdéseinek együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálat alapja lehet valamely anyagi jogi vagy eljárási szabálysértés, utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása van.
- [23] A Kúriának a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában a felülvizsgálati kérelem tartalma alapján abban kellett állást foglalnia, hogy a jogerős ítéletben a felperesek részére megállapított összegek alkalmasak-e az általuk elszenvedett nem vagyoni hátrányok ellentételezésére, azaz megfelelnek-e a Ptk. 355. §-ának.
- [24] Ezzel kapcsolatban azt kellett vizsgálni, hogy a másodfokú bíróság mérlegelése megfelelő volt-e, ugyanis a felülvizsgálati eljárásban abban az esetben van lehetőség a bizonyítékok felülmérlegelésére, s ennek eredményeképpen a tényállás megváltoztatására, ha a jogerős határozat iratellenes, nyilvánvalóan okszerűtlen, ellentmondásos megállapításokat tartalmaz (EBH 2006.1526.).
- [25] A másodfokú bíróság reformatórius jogkörében eljárva a nem vagyoni kártérítés vonatkozásában a bizonyítékokat az elsőfokú bíróságtól eltérően mérlegelve jutott arra a következtetésre, hogy a

felpereseket ért sérelmek kompenzálására az elsőfokú bíróság által megállapítottnál alacsonyabb összeg alkalmas. Rámutat a Kúria, hogy a másodfokú bíróság mérlegelési jogköre nem korlátozott az érdemi döntésének meghozatalakor, az elsőfokú bíróság által megállapítottaktól függetlenül, önállóan felülmérlegelheti a bizonyítás eredményét, a felülmérlegelés határait a fellebbezési kérelem és az ellenkérelem tartalma jelöli ki. Ehhez képest a Kúria felülmérlegelési jogköre a felülvizsgálati eljárásban szűkebb.

- [26] A nem vagyoni kártérítések összepszerűsége vonatkozásában a Kúria azt állapította meg, hogy azt az ítéletábla mind az I., mind a II. rendű felperes vonatkozásában helytálló mérlegelés eredményeként állapította meg, megfelelően értékelte a felpereseket a baleset következtében ért hátrányokat, a megváltozott életminőségüket, illetve a káresemény bekövetkeztekor irányadó ár- és értékviszonyokat. Mérlegelése nem volt sem nyilvánvalóan okszerűtlen, sem iratellenes, ezért annak felülmérlegelésére a felülvizsgálati eljárásban nem volt indok.
- [27] Arra helyesen mutattak rá a felperesek, hogy a nem vagyoni kártérítés tőkeösszegének kell kompenzációt nyújtania az elszorított sérelmekért, ebből a szempontból nem lehet figyelembe venni a kamatokat. A Kúria megítélése szerint azonban a jogerős ítéletben megállapított tőkeösszeg önmagában alkalmas a felpereseket ért nem vagyoni hátrányok kiegyenlítésére.
- [28] Az elévült járadékigények vonatkozásában a Kúria maradéktalanul egyetértett a jogerős ítéletben foglaltakkal.
- [29] Arra a felperesek helyesen hivatkoztak, hogy a keresetüket egységesen kártérítés jogcímén az elévülési időn belül előterjesztették, ugyanakkor az I. rendű felperes a perben háztartási, ház körüli kisegítő és rehabilitáció költsége címén 2014. szeptember 22-én terjesztett elő igényt. Rámutat a Kúria, hogy a Pp. 121. § (1) bekezdés c) pontja értelmében a keresetlevélben meg kell jelölni az érvényesíteni kívánt jogot, az annak alapjául szolgáló tényeknek és azok bizonyítékainak előadásával. A felperesek a keresetlevélben a háztartási, ház körüli kisegítő és rehabilitáció többletköltsége vonatkozásában keletkezett vagyoni káraikra tényelőadást nem tettek, ehhez képest az ezeken a címeiken előterjesztett vagyoni kárelemek érvényesítése - figyelemmel azok 2014. szeptember 22-i előterjesztésére - a Ptk. 324. § (1) bekezdésében írt általános elévülési időn túli. A kialakult bírói gyakorlat értelmében a kereset előterjesztése csak azon kárelemek vonatkozásában szakította meg az elévülést, amelyeket a felperesek konkrétan érvényesítettek. A nem érvényesített kárelemek tekintetében az elévülés folyt, és a károsodástól számított öt év elteltével az elévülés be is fejeződött. Ezt a kialakult gyakorlatot tükrözi a Kúria Pfv.III.20.800/2013/7. számú döntése is.
- [30] Helyesen mutatott rá tehát a másodfokú bíróság, hogy az egyes kártérítési igények esetében külön-külön kell megvizsgálni, hogy

azok előterjesztésére az elévülési időn belül került-e sor. A Kúria az elévülési határidővel kapcsolatban osztotta a felperesek álláspontját: a perbeli esetben nem a Ptk. 345. § (4) bekezdése szerinti három-, hanem az általános szabályok szerinti ötéves elévülési határidő volt irányadó. Az alperes elévülési kifogására tekintettel tehát az ügyben eljáró bíróságok helyesen foglaltak állást úgy, hogy ez a két igény elévült, bírósági úton nem érvényesíthető, tehát megalapozott a kereseti kérelmet e körben elutasító döntés.

- [31] A közlekedési többletköltséggel kapcsolatban a Kúria osztotta a másodfokú bíróság álláspontját abban, hogy a havi 10.000 forintban meghatározott költségpótló járadék elegendő fedezetet nyújt az I. rendű felperes közlekedése miatt felmerült többletkiadásokra. Helyesen mutatott rá az elsőfokú bíróság, hogy az I. rendű felperes személyes előadása során úgy nyilatkozott, hogy nagyjából kéthavonta kell 100-110 km távolságra utaznia vizsgálatokra, amiért alkalmanként 15.000 forintot fizet annak, aki szállítja. A költséggel kapcsolatban maga is úgy határozta meg, hogy abból 10.000 forintot jelent a benzin, 5.000 forint pedig a kísérő költsége, kiesett munkabére. Az I. rendű felperes személyes előadása és a rendelkezésre álló bizonyítékok Pp. 206. § (1) bekezdésének megfelelő, okszerű mérlegelésével jutottak az eljáró bíróságok arra a következtetésre, hogy havi 10.000 forint alkalmas a közlekedési többletköltség ellentételezésére. Ebben a körben helyesen vették figyelembe a bíróságok az orvosi vizsgálatok, gyógykezelés gyakoriságát, távolságát és az egyéb, utazást igénylő helyzetekből adódó távolságokat, a gépkocsi fogyasztását, valamint a benzin átlagárát azzal, hogy - különös tekintettel az I. rendű felperes előadására - ebbe az összegbe a kísérő költsége is beleértendő.
- [32] A kifejtettek alapján a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta, mert az mindenben megfelelt az irányadó jogszabályoknak.

Záró rész

- [33] A Kúria a pervesztes felpereseket a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes részére a jogi képviseletével összefüggésben felmerült felülvizsgálati eljárási költség megfizetésére, amelynek összegét a felülvizsgálati pertárgyérték alapulvételével a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alapján, a (6) bekezdés alkalmazásával állapította meg.
- [34] A felperesek költségmentessége folytán le nem rótt, az Itv. 50. § (1) bekezdése szerint számított felülvizsgálati eljárási illetéket a felperesek pervesztességére tekintettel a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (1) bekezdése és 14. §-a alapján az állam viseli.

[35] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján a felperesek kérelmére tárgyaláson bírálta el.

Budapest, 2018. április 25.

Böszörményiné dr. Kovács Katalin s.k. a tanács elnöke, Salamonné dr. Piltz Judit s.k. előadó bíró, Dr. Döme Attila s.k. bíró

A kiadmány hiteléül:

bírószági ügyintéző

HM